

Faulkner, l'autor de les mil veus

■ Edicions de 1984 publica els 'Contes' de William Faulkner amb la nova traducció d'Esther Tallada

■ El premi Nobel de literatura va fer el 1950 la tria d'aquests contes, escrits entre el 1925 i el 1942

■ Tallada, traductora especialitzada en obres de Faulkner, comenta algunes característiques de l'autor

Lluís Lloret

Barcelona

Començarem amb un referent gairebé frívol. A la molt peculiar i divertida pel·lícula *Amanece que no es poco*, que José Luis Cuerda va rodar el 1989, un argentí és denunciat a la Guàrdia Civil del poblet on té lloc la trama per haver plagiat Faulkner, autor fetitxe de la localitat. Desconec el motiu pel qual Cuerda va afegir aquesta línia de guió, però bé podria ser gràcies als contes ambientats en el món rural pobre del sud dels Estats Units, entre mil motius més. Especulacions innecessàries a banda, el cas és que William Faulkner (1897-1962) és un autor considerat universal i ara el podem llegir a *Contes*, publicat per Edicions de 1984 amb una traducció excel·lent d'Esther Tallada.

Abans de comentar aquesta important edició, situem una mica l'autor, que era fill d'una família rica de la zona del Mississipí. Va viure a la finca familiar bona part de la seva vida i, en concret, hi va morir quan es va complicar la seva salut després de caure d'un cavall. Abans d'aquest accident final va treballar de periodista, va lluitar a la Primera Guerra Mundial, va escriure poesia, novel·la i conte, de manera prolífica, tot i que, com aquell qui diu, sense moure's gaire de casa, perquè moltes de les seves obres estan ambientades en un territori fictici però, en general, realista: el comtat de Yoknapatawpha, al Mississipí.

Tot i ser de família rica, es va haver de guanyar les garrofes i la seva obra no era especialment coneguda i, per tant, no li donava diners, així que a partir del 1932 va passar tem-

porades a Hollywood fent de guionista en films que, en algun cas, van ser destacats, com els que va escriure amb el seu amic Howard Hawks: *El son etern*, *Tenir-ne o no* i *Terra de faraons*.

La seva obra literària es va anar obrint camí seguint la tradició experimental d'escriptors europeus com ara James Joyce, Virginia Woolf i Marcel Proust. Faulkner va ser un mestre del monòleg interior, de l'ús de la frase llarga i plena de subordinades i, en especial, de la multiplicitat de veus narratives. Per aquests i altres motius, el 1949 li van concedir el premi Nobel de literatura.

Ah, sí, i també va ser alcohòlic tota la vida, es podria dir. Però no un alcohòlic exhibicionista com Ernest

Hemingway, de qui la crítica va considerar que era rival estilístic, sinó, com diu Esther Tallada, un "amant del whisky" discret. "Amb tot, per explicar aquesta varietat d'històries i com les explicava, havia de ser un home amb un control, una memòria i una intel·ligència espectaculars; una ment bastant privilegiada", afegeix la traductora.

Contes és una antologia de narracions escrites entre el 1925 i el 1942 que va dissenyar i treballar i publicar el mateix Faulkner el 1950. Per com s'hi va implicar, diuen que ell li va donar el mateix rang que a les seves novel·les. Recull 42 contes, dels 121 que va publicar, dividits en sis seccions: *El camp*, *La vila*, *La terra salvatge*, *La terra erma*, *Terra de nin-*

L'autor nord-americà William Faulkner

(1897-1962) va escriure poesia, novel·les, guions per a pel·lícules de Hollywood i, també, molts contes; a més de prolífic, va ser un autor amb elements tècnics innovadors. Per tot plegat li van concedir el premi Nobel de literatura el 1949 ■ EPA

guí i *Més enllà*. En total i en català, 990 pàgines per llepar-se'n els dits.

"El nostre propòsit en editar Faulkner és proporcionar al lector en català l'accés a un ampli ventall de la seva obra, no només actualitzant la traducció d'algunes peces ja conegudes, també de totes les importants que no s'havien incorporat a la nostra llengua, com els *Contes*", explica l'editor Josep Cots. "A més, la traducció d'Esther Tallada és insuperable, un plaer literari immens", subratlla.

I és que fa l'efecte que no ha de ser fàcil, traduir Faulkner. "En estructura narrativa, els contes, en ser més curts, permeten menys experimentació. Les novel·les de Faulkner són molt més complicades de traduir. Als contes sí que hi ha frases llargues, que és una característica de Faulkner, imatges complexes i, també, una multiplicació de veus narratives, que en 42 contes són 42 universos diferents", descriu Tallada, especialista premiada en la traducció de Faulkner.

"Sap assignar una veu a cada personatge i la varietat de registres, amb dialectalismes i col·loquialismes, tenint en compte que pràcticament cada personatge té el seu, va ser la màxima complicació a l'hora de traduir uns contes que van del localisme a l'abstracció, de la parla dels negres a la prosa poètica."

"Amb les veus dels negres, per exemple, he hagut d'adoptar un recurs que ja fa el mateix Faulkner, que és la deformació ortogràfica. Una paraula amb les vocals i consonants alterades perquè, en llegir-la, sembli que la diu un negre. Jo no sé com parlen els negres, i el que he fet és deformar-la igualment però amb trets col·loquials", afirma Tallada. ■

I DOS LLIBRES MÉS

Segona part de la famosa trilogia de l'autora irlandesa Edna O'Brien

Els de l'editorial Sidillà, de la Bisbal d'Empordà, acostumen a publicar textos d'història, de gastronomia i d'etnologia. De narrativa no en publiquen gaire, i encara menys traduccions, per això és remarcable que estiguin apostant per la trilogia d'Edna O'Brien. Després d'haver publicat *Les noies de pagès* (2022), ara arriba *La noia dels ulls verds* –com l'anterior, traduïda per Aurora Ballester– que serà seguida per *Noies feliçment casades*. Narra la història de la Caithleen i la Baba, protagonistes de la trilogia. Viuen en una dispensa pintoresca a Dublín i aspiren a fer una vida de dones lliures i sofisticades a la capital. Però la Caithleen s'enamora de l'Eugene Gaillard, un director de cinema divorciat, cosa que l'enfronta a la comunitat reaccionària del seu poble i a la seva família. D'aquesta autora, nascuda en un poblet irlandès el 1930, n'han parlat bé altres escriptors com ara John Berger, Alice Munro i Philip Roth. Poca conya.

La noia dels ulls verds

- Autora: Edna O'Brien
- Editorial: Sidillà
- Pàgines: 292
- Preu: 22 euros

Daniel Gasol mostra de manera documental el fracàs de la Transició

El títol de l'assaig de Daniel Gasol (Valls, 1983) és *Història no oficial durant la hipotètica Transició. El cas Vídeo-Nou / Servei de Vídeo Comunitari*. La coberta reproduïx la textura d'una cinta de vídeo VHS i, fins i tot, del Dymo amb què s'ha escrit l'etiqueta/títol. Les pàgines tenen estètica de fanzín, amb lletra petita i canvis de tipografia, a més de fotografies, documents i il·lustracions amb aroma *underground*. La història oficial de la Transició ha estat narrada de manera esbiaixada per aquells que la van explicar en el seu exercici de poder institucional, sent un objecte d'enginyeria social que va construir la ficció d'una nació lliure al servei de la ciutadania. Pensant en el col·lectiu d'ideologia anarcosindicalista, aquest llibre té l'objectiu de contribuir a reescriure la història entre el 1975 i el 1983, plantejant les herències contemporànies, així com les mecàniques oficials d'una cultura que proposa una estètica sense ètica.

Història no oficial...

- Autor: Daniel Gasol
- Editorial: Raig Verd
- Pàgines: 480
- Preu: 24,90 euros